

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาฯ ถนนอู่ทองใน เขตดุสิต กรุงเทพ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๔๔๔ ๒๐๗๐-๗๓

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับคนพิการในประเทศไทย

เรียบเรียง นายณัฐพล ยิ่งก้าว นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ

ออกอากาศ ธันวาคม ๒๕๖๐

คำว่า “คนพิการ” ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ นั้น นิยามความหมาย ไว้ว่า “บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมใน สังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้อง ได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วม ทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ประกาศกำหนด” ซึ่งกำหนดประเภทความพิการไว้ ดังนี้

๑. ความพิการทางการเห็น
๒. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
๓. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
๔. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรืออหิตสติก
๕. ความพิการทางสติปัญญา
๖. ความพิการทางการเรียนรู้

ประเทศไทยระบุนักและให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของคนพิการไม่แตกต่างจากคนปกติ ทั่วไป เนื่องได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของ คนพิการไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาไทย มาตรา ๒๗ สรุปความได้ว่า บุคคล ย่อมเสมอ กันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือก ปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ จะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกแก่บุคคล ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือ ผู้ด้อยโอกาส ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม และบัญญัติไว้ในหมวด ๖ ว่าด้วยเรื่องนโยบาย

แห่งรัฐ มาตรา ๗๑ สรุปความได้ว่า รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด พื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

นอกจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ปัจจุบันยังมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ คือ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ หลักการและเหตุผลของพระราชบัญญัตินี้ ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการซึ่งมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป

จากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย ของกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ พบว่า คนพิการที่ได้รับการอุบัติประจำตัวคนพิการมีจำนวน ๑,๘๐๘,๕๒๔ คน หรือร้อยละ ๒.๗๕ ของประชากร ทั้งประเทศ แบ่งเป็นคนพิการเพศชาย จำนวน ๙๕๓,๕๔๑ คน หรือร้อยละ ๕๒.๗๒ และเพศหญิงจำนวน ๘๕๕,๘๘๓ คน หรือร้อยละ ๔๗.๒๘ จะเห็นได้ว่าคนพิการเพศชายมีจำนวนมากกว่าคนพิการเพศหญิงเล็กน้อย โดยสาเหตุความพิการนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากภาวะความเจ็บป่วยและโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภายหลัง เช่น ความดันโลหิตสูง หลอดเลือดหัวใจตีบ ข้อสันหลังอักเสบ เบาหวาน เป็นต้น และความพิการประเภททางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มีจำนวนมากที่สุด

องค์กรสหประชาชาติได้ประกาศให้วันที่ ๓ ธันวาคมของทุกปี เป็น “วันคนพิการโลก” เพื่อเป็น การระลึกถึงวันครบรอบที่สมัชชาใหญ่องค์กรสหประชาชาติมีมติรับแผนปฏิบัติการโลกว่าด้วยเรื่องคนพิการ และได้ให้ประเทศไทยร่วมจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจของสังคมต่อคนพิการ และยอมรับให้เข้าร่วม กิจกรรมในด้านต่าง ๆ และประเทศไทยได้กำหนดให้ “วันคนพิการ” ตรงกับวันสารสปดาห์ที่ ๒ ของเดือน พฤศจิกายนของทุกปี ซึ่งสภากองสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้กำหนดจัดขึ้นเพื่อ เปิดโอกาสให้คนพิการได้พบปะ สังสรรค์ แสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ และเรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ เกี่ยวกับการบำบัด รักษา การป้องกันและฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งเพื่อให้คนทั่วไปได้เห็นถึงศักยภาพ ศักดิ์ศรี และคุณค่าของคนพิการ

ทุกคนเกิดมาล้วนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเท่าเทียมกัน ไม่มีผู้ใดอยากเกิดมาพร้อมกับความพิการ ดังนั้น ทุกคนควรร่วมมือกันส่งเสริมสนับสนุนและให้กำลังใจคนพิการให้สามารถอยู่ร่วมกันผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุขภายใต้สภาพแวดล้อมที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (๒๕๖๐) รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย.

สืบค้น ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ จาก <http://dep.go.th/th/home>

“พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑” (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๘ ก, น. ๑ – ๓๓.

“พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐” (๒๗ กันยายน ๒๕๕๐).

ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๖๑ ก, น. ๙ – ๒๔.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐” (๖ เมษายน ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา,

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, น. ๙, ๑๙.